

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 6 sierpnia 2025 r.

Poz. 4816

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR IFIIL.4131.1.72.2025 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 1 sierpnia 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907 i 1940) i art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, 1907 i 1940)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XV155/25 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 26 czerwca 2025 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Orzeszu-Jaśkowicach oraz północno-zachodniej części miasta Orzesze.

Uzasadnienie

W myśl art. 85 i 86 ustawy o samorządzie gminnym, wojewoda sprawuje nadzór nad działalnością gminną na podstawie kryterium zgodności z prawem. Zgodnie z art. 91 wskazanej ustawy uchwała gminy, która jest sprzeczna z prawem jest nieważna. O nieważności uchwały w całości lub w części orzeka organ nadzoru w drodze rozstrzygnięcia nadzorczego.

W dniu 26 czerwca 2025 r. Rada Miejska Orzesze podjęła uchwałę Nr XV155/25 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Orzeszu-Jaśkowicach oraz północno-zachodniej części miasta Orzesze.

Stosownie do przepisu art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w dniu 4 lipca 2025 r. Rada Miejska Orzesze przekazał organowi nadzoru uchwałę z dnia 26 czerwca 2025 Nr XV155/25 wraz dokumentacją prac planistycznych, celem dokonania oceny zgodności tej uchwały z prawem.

W dniu 24 lipca 2025 r. organ nadzoru wszczął postępowanie nadzorcze oraz poinformował Gminę o możliwości złożenia wyjaśnień.

W trakcie prowadzonego postępowania nadzorczego, mającego na celu zbadanie legalności uchwały, organ nadzoru stwierdził, że została ona podjęta z naruszeniem zasad sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w następującym zakresie:

Zgodnie z art. 15 ust. 2b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 zwanym dalej upzp) plan miejscowy przewidujący lokalizację nowego lub rozszerzenie istniejącego cmentarza sporządza się co najmniej dla obszaru obejmującego strefę ochronną, związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu w sąsiedztwie cmentarza. Uchwalony plan miejscowy, nie odpowiada obowiązującym obecnie przepisom, gdyż obszar opracowania nie uwzględnia całego obszaru obejmującego strefę ochronną, związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu w sąsiedztwie cmentarza, wynikającymi z postanowień rozporządzenia z dnia 25 sierpnia 1959 r. Ministra Gospodarki Komunalnej w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315). W myśl postanowień § 3 tego rozporządzenia teren pod cmentarz powinien być lokalizowany

w sposób wykluczający możliwość wywierania szkodliwego wpływu cmentarza na otoczenie. Odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studni, źródeł i strumieni służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 m do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone. Z kolei od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 m.

Rada Miasta Orzesze zainicjowała postępowanie planistyczne zmierzające do uchwalenia przedmiotowego miejscowego planu, uchwałą Nr III/20/24 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 27 czerwca 2024 r. *w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Orzeszu-Jaskowicach oraz północno-zachodniej części miasta Orzesze*. Z obszaru wyznaczonego tą uchwałą nie wynika chęć sporządzenia planu przewidującego rozszerzenie istniejącego cmentarza wyznaniowego. Niemniej jednak w uchwalonym planie miejscowym teren cmentarza, oznaczonego na rysunku planu symbolem ICC, jest większy niż w poprzednio obowiązującym planie miejscowym, bowiem poszerzono teren istniejącego cmentarza o teren zieleni nieurządzonej, oznaczony symbolem 19Z (działka nr 2).

Skoro zgodnie z art. 15 ust. 2b cyt. upzp plan miejscowy przewidujący lokalizację nowego lub rozszerzenie istniejącego cmentarza sporządza się co najmniej dla obszaru obejmującego strefę ochronną, związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu w sąsiedztwie cmentarza, obszar uchwalonego planu powinien obejmować dodatkowo tereny położone na południe od przyjętego opracowania. Na rysunku planu, stanowiącym załącznik nr 1 do uchwały, zamieszczono linie oznaczające zasięg pięćdziesięciu, stu pięćdziesięciu i pięciuset metrów od terenu cmentarza. Dla terenu ICC linie te jednak przecinają granice opracowania.

Nadto, należy wskazać, że zgodnie z przepisem art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1966 z późn. zm.) plany zagospodarowania przestrzennego obejmują także inwestycje sakralne i kościelne oraz katolickie cmentarze wyznaniowe. Przeznaczenie terenu na te cele ustala się w tych planach na wniosek biskupa diecezjalnego lub wyższego przełożonego zakonnego. Poprzez poszerzenie w przedmiotowym planie miejscowym terenu cmentarza parafialnego, oznaczonego na rysunku planu symbolem ICC (względem terenów przeznaczonych na ten cel w dotychczas obowiązującym planie miejscowym), bez stosownego wniosku biskupa naruszono ww. przepis.

Zgodnie z art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 576 z późn. zm.) właściwe władze kościelne decydują o założeniu lub rozszerzeniu cmentarza wyznaniowego, które może nastąpić na terenie przeznaczonym na ten cel w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, po uzyskaniu zgody właściwego inspektora sanitarnego. Poprzez poszerzenie w przedmiotowym planie terenu cmentarza parafialnego oznaczonego na rysunku planu symbolem ICC bez uzyskania zgody właściwego inspektora sanitarnego naruszono ww. przepis.

Część terenu cmentarza czynnego, oznaczonego symbolem ICC, według rysunku studium wyznaczona została na obszarze jednostki urbanistycznej oznaczonej symbolem 1.3./9.Z3, dla której w studium określone zostało przeznaczenie dominujące Z3 – *tereny zieleni pozostałej*. Zgodnie z ustaleniami studium (tabela w § 11 ust. 2 pkt 2) *tereny zieleni pozostałej stanowią tereny chronione przed zabudową oraz przeznaczone są pod: nieruchomości zieleni pozostałej nie wymienionej w innych przeznaczeniach*. Ustalone w § 34 uchwały przeznaczenie terenu narusza zatem ustalenie studium.

Wobec powyższego, odnosząc się do argumentu zawartego w piśmie Gminy Orzesze z dnia 29 lipca 2025 r., z którego wynika, że w zakresie działek 70/1 i 2, istnieją na tym terenie miejsca pochówku, należy podkreślić, iż fakt istnienia samowoli budowlanej, nie może stanowić przesłanki sankcjonującej naruszenie wymienionych powyżej przepisów.

Zgodnie z art. 9 ust. 4 upzp: ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Projekt planu miejscowego w myśl art. 15 ust. 1 upzp, wójt burmistrz, prezydent miasta sporządza zgodnie z zapisami studium. Natomiast rada gminy uchwalając miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zobligowana na podstawie art. 20 ust. 1 upzp jest stwierdzić, że nie narusza on ustaleń studium. Zaznaczyć w tym miejscu należy, że w dniu 24 września 2023 r. weszła w życie ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw

(Dz. U. z 2023 r., poz. 1688). Zgodnie z art. 67 ust. 3 pkt 2 tej ustawy przepisy art. 15 ust. 1 i art. 20 *upzp* stosuje się w brzmieniu dotychczasowym do dnia wejścia w życie planu ogólnego gminy w danej gminie.

Natomiast analiza przedmiotowej uchwały w kontekście nienaruszalności postanowień Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Orzesze, druga edycja – Studium 2011 przyjętego uchwałą Rady Miejskiej Orzesze przyjętego uchwałą Rady Miejskiej Orzesze nr XV/124/11 z dnia 17 listopada 2011 r. wraz późniejszymi zmianami (uchwała XXI/249/16 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 31 maja 2016 r., uchwała XLIX/666/23 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 30 marca 2023 r., uchwała LXVI/823/24 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 25 kwietnia 2024 r.), wykazała, że teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczony symbolem 20MN, według rysunku studium wyznaczony został na obszarze jednostki urbanistycznej oznaczonej symbolem 1.1./12.L1, dla której w studium określone zostało przeznaczenie dominujące Z1 – tereny lasów oraz przeznaczenie równorzędne M1 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i niskiej intensywności. Zgodnie z ustaleniami studium (tabela nr KT/3.1) dla jednostki urbanistycznej oznaczonej symbolem 1.1./12.L1 określono powierzchnię biologicznie czynną na poziomie 50%. Tymczasem w §16 pkt 4 lit. b uchwały minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej dla wszystkich terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (w tym terenu 20MN) ustalono na poziomie 30%, co stanowi wartość znacząco mniejszą od określonej w studium dla jednostki urbanistycznej 1.1./12.L1.

Należy stwierdzić, że studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy nie tylko jest aktem określającym założenia lokalnej polityki przestrzennej, lecz zawiera ustalenia wiążące przy sporządzeniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co jednoznacznie wynika z zasad zawartych w art. 9 ust. 4 i art. 20 ust. 1 *upzp*. Stąd, zgodnie z art. 10 ust. 2 *upzp*, ustalenia studium wyznaczają kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów oraz wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów. Podstawę stwierdzenia zgodności planu miejscowego z ustaleniami studium stanowią łącznie: część tekstowa oraz część graficzna planu miejscowego i studium, w tym ustalone dla określonych obszarów wskaźniki urbanistyczne.

Zgodnie z art. 15 ust. 2 pkt 9 *upzp* w planie miejscowym określa się obowiązkowo szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy. W § 4 ust. 3 pkt 2 uchwały wskazano, że rysunek planu zawiera oznaczenia graficzne elementów mające charakter informacyjny, w tym: pas technologiczny od linii elektroenergetycznych (lit. b). W planie miejscowym nie ustalono natomiast warunków zagospodarowania terenów w wyznaczonym na rysunku planu pasie technologicznym od linii elektroenergetycznych jak również ograniczeń w ich użytkowaniu, wynikających z art. 15 ust. 2 pkt 9 *upzp*., poprzez ustalenie nakazów, zakazów dopuszczeń i ograniczeń w ich zagospodarowaniu, zgodnie z wymogami zawartymi w § 4 pkt 10 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2021 r. poz. 2404). Wyznaczenie w planie pasów technologicznych od linii elektroenergetycznych oraz ustalenie dla nich szerokości, stanowi decyzję planistyczną gminy, której konsekwencją jest konieczność ustalenia zasad zagospodarowania tej strefy oraz ograniczeń w ich użytkowaniu. Brak ustalenia obowiązujących w tych pasach ograniczeń w zagospodarowaniu, stanowi naruszenie wskazanych wyżej przepisów.

Na rysunku planu wrysowane są linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia wraz z pasami technologicznymi. W legendzie niniejszego załącznika wskazane linie elektroenergetyczne wraz z pasami opisane są jako element informacyjny planu. O ile przebieg istniejącej linii elektroenergetycznej może stanowić element informacyjny, to już strefa wyznaczana od tej linii jest decyzją planistyczną gminy. Tymczasem, nie ustalono szczególnych warunków zagospodarowania (lub ograniczeń w użytkowaniu) terenów położonych w tych strefach. Wyznaczenie ograniczeń w pasie przylegającym do linii energetycznej podyktowane jest zazwyczaj koniecznością ochrony ludzi i mienia przed negatywnymi skutkami jej oddziaływania, tj. przed działaniem pola elektrycznego i elektromagnetycznego, znajdującego się w bliskości przewodów i urządzeń elektroenergetycznych. W pasie technicznym wykonywane są naprawy i konserwacje linii energetycznych, a to wiąże się z koniecznością wyznaczenia ograniczeń w zagospodarowaniu tych stref. Zapobiega także ewentualnym szkodom podczas awarii i uszkodzeń linii napowietrznych. Przepisy nie ustalają jednak szerokości pasów ochronnych linii elektroenergetycznych w sposób metryczny. Potrzeba zachowania bezpiecznych odstępów izolacyjnych, będących pod napięciem przewodów fazowych linii od innych obiektów (np. budynków, rurociągów, dróg kołowych i kolejowych) oraz, w przypadku wyższych napięć – konieczność zapewnienia ograniczenia pola elektromagnetycznego do poziomu dopuszczalnego – jest wyznacznikiem do ustalenia takich pasów, przy czym szerokość pasa ochronnego jest ustalana indywidualnie dla danej linii przy uwzględnieniu wymagań podanych w normach oraz danych konstrukcyjnych linii. Wymagania dotyczące projektowania i budowy linii napowietrznych określone są między innymi w normach: PN-EN 50341-1:2013-

03 Elektroenergetyczne linie napowietrzne prądu przemiennego powyżej 1kV Część wymagania ogólne – Specyfikacje wspólne; PN-EN 50341-3-22:2010 Elektroenergetyczne linie napowietrzne prądu przemiennego powyżej 45kV Część 3: Zbiór normatywnych warunków krajowych – oraz N SEP-E-003:2003 Elektroenergetyczne linie napowietrzne. Projektowanie i budowa. Linie prądu przemiennego z przewodami pełnoizolowanymi oraz z przewodami niepełnoizolowanymi. Z kolei, dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku określone są w przepisach, wydanych na podstawie art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 647). Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w tym dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, stanowi podstawę do określenia stref. Podobnie jak wymagania wynikające z art. 5 ust. 1 pkt 1 lic. c, oraz pkt 8 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 418). W konsekwencji, ochrona ludności przed szkodliwym działaniem pól elektromagnetycznym, znajduje swoje odzwierciedlenie w normach określających minimalną odległość od linii elektromagnetycznych dla różnych form zainwestowania terenu. Należy przy tym zaznaczyć, że ta minimalna odległość nie jest odległością stałą, gdyż uwzględnia takie uwarunkowania, jak m.in. sposób izolacji linii, odległość przewodów od ziemi, rodzaj i funkcję zabudowy. Tak więc szczegółowe wskazanie odległości pozwalającej na ochronę przed szkodliwym promieniowaniem jest konsekwencją zarówno regulacji wskazanych w rozporządzeniu jak i „przeliczeniu” tych wielkości na normy techniczne. Normy te muszą być określone na etapie sporządzania projektu budowlanego i uwzględnione przy realizacji inwestycji. Skoro, na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa, nie można ustalić szerokości pasów technologicznych od linii elektroenergetycznej, to nie może ona stanowić elementu informacyjnego miejscowego planu. W sytuacji, kiedy rysowuje się strefę ochronną od linii elektroenergetycznej (w tym przypadku nazwaną pasem technologicznym) i ustala dla niej szerokość, jest to decyzja planistyczna gminy, której konsekwencją jest konieczność ustalenia zasad zagospodarowania w tej strefie.

Zgodnie z art. 15 ust. 2 pkt 6 upzp w planie miejscowym określa się obowiązkowo zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźnik zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną nadziemną intensywność zabudowy, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, maksymalny udział powierzchni zabudowy, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę i sposób realizacji miejsc do parkowania, w tym miejsc przeznaczonych do parkowania pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową, oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów. Na rysunku planu w granicach terenu drogi dojazdowej, oznaczonej symbolem 14KDD oraz terenu komunikacji drogowej wewnętrznej, oznaczonego symbolem 4KR wyznaczone zostały nieprzekraczalne linie zabudowy. Zasady zagospodarowania tych terenów określone odpowiednio w § 25 i § 26 nie przewidują natomiast możliwości lokalizacji zabudowy na tych terenach. Wprowadzone linie zabudowy, jednak nie korespondują z ustaleniami § 3 pkt 2 uchwały. W przepisie tym ustalono, iż "linie wyznaczone na rysunku planu ograniczające dopuszczalne (nieprzekraczalne) położenie elewacji nowych budynków oraz innych obiektów kubaturowych i naziemnych urządzeń infrastruktury technicznej, z dopuszczeniem wysunięcia przed wyznaczoną linią (na odległość nie większą niż 1,5 m) schodów i pochylni zewnętrznych, daszków nad wejściami do budynków, okapów, balkonów, przypór, ryzalitów i wykuszy, loggi". Wobec tak sformułowanej normy powstaje pytanie, czy przedstawione na rysunku planu linie zabudowy na terenach komunikacji drogowej 14KDD oraz 4KR stanowią jedynie ograniczenie w zabudowie tych terenów, czy umożliwiają również ich zabudowę pod warunkiem, że położenie elewacji nowych budynków oraz innych obiektów kubaturowych i naziemnych urządzeń infrastruktury technicznych nie przekroczy przedmiotowych linii zabudowy. W przypadku terenu oznaczonego symbolem 3IKO przebiegająca przez środek niniejszego terenu linia zabudowy uniemożliwia realizację na nim jakiegokolwiek zabudowy kubaturowej.

Należy zauważyć, że przepisy art. 43 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. dz. U. z 2017 r., poz. 2222 ze zm.) regulują wyłącznie odległość zabudowy od krawędzi jezdni, nie przesądzają natomiast o przebiegu linii zabudowy. Obowiązek ustalenia linii zabudowy ciąży bowiem na organach gminy sporządzających miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Poprzez takie wyznaczenie nieprzekraczalnych linii zabudowy ustalono zatem niespójne zasady zagospodarowania ww. terenów co narusza art. 15 ust. 2 pkt 6 upzp.

Z przywołanego art. 15 ust. 2 pkt 6 upzp wynika również obowiązek ustalenia maksymalnej wysokości zabudowy w planie miejscowym. W § 23 pkt 1 jako przeznaczenie terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem 1P wskazano: teren produkcji, w § 23 pkt 2 jako przeznaczenie uzupełniające wskazano teren usług. Natomiast w § 23 pkt 4 maksymalną wysokość zabudowy określono wyłącznie dla budynków produkcyjnych oraz wolnostojących urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii. W związku z powyższym dla dopuszczonej na tym terenie zabudowy usługowej nie ustalono jednej z obligatoryjnych

zasad kształtowania zabudowy jaką jest wysokość zabudowy, co stanowi naruszenie obowiązku wynikającego z art. 15 ust. 2 pkt 6 upzp.

Trudno zgodzić się z argumentacją gminy, że teren 1P nie pozwala na realizację nowych budynków produkcyjnych lub usługowych, a wyłącznie na przebudowę lub rozbudowę istniejących obiektów, ponieważ możliwa jest sytuacja, gdzie istniejący budynek na terenie 1P zostaje wyburzony, a w jego miejsce powstaje obiekt usługowy, dla którego w planie miejscowym brak jest ustaleń w zakresie maksymalnej wysokości zabudowy.

Wyznaczony na rysunku planu, fragment terenu drogi dojazdowej, oznaczonej symbolem 14KDD, pełni *de facto* funkcję ciągu pieszo-jezdnego, obsługującego teren oznaczony symbolem 52MN. Zgodnie z § 14 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225 z późn. zm.) dopuszcza się zastosowanie dojścia i dojazdu do działek budowlanych w postaci ciągu pieszo-jezdnego, pod warunkiem że ma on szerokość nie mniejszą niż 5 metrów, umożliwiającą ruch pieszcy oraz ruch i postój pojazdów. Szerokość w liniach rozgraniczających, ww. fragmentu terenu 14KDD jest mniejsza niż 5 metrów, zatem nie spełnia on wymogów określonych w ww. rozporządzeniu.

Z treści § 2 uchwały wynika, że w obszarze objętym planem nie określono ustaleń w zakresie granic i sposobów zagospodarowania terenów górniczych (pkt 2) z uwagi na brak występowania takiej problematyki. Jak wynika z § 9 pkt 3 lit. b obszar objęty planem zlokalizowany jest w granicach terenu górniczego „Łaziska II”, ponadto granice terenu górniczego „Łaziska II” zostały oznaczone również na rysunku planu na co wskazuje również § 4 ust. 2 pkt 2 planu. Stworzono w ten sposób niespójne ustalenia planu, które naruszają § 6 i § 25 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283) – przepis prawa materialnego powinien możliwie bezpośrednio i wyraźnie wskazywać kto, w jakich okolicznościach i jak powinien się zachować.

Obszar objęty przedmiotowym planem miejscowym jest położony w granicach następujących złóż węgla kamiennego: Bolesław Śmiały, Dębieńsko, Dębieńsko 1, Łaziska. Przepisem § 6 ust. 1 pkt 2 oraz § 6 ust. 1 pkt 5 lit. a uchwały ustalono zakaz lokalizacji nowych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Przy czym § 6 ust. 1 pkt 6 uchwały wskazuje wyjątki w zakresie lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Zakazy nie dotyczą:

a) istniejących przedsięwzięć zgodnych z ustaleniami planu, a także podlegających dopuszczonym przebudowom lub zmianom technologicznym,

b) realizacji dróg i parkingów oraz realizacji elementów uzbrojenia terenu i infrastruktury technicznej.

Stosownie do przepisów § 2 ust. 1 pkt 27 lit. a i b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.) do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się m.in. wydobywanie kopalin ze złoża metodą odkrywkową na powierzchni obszaru górniczego nie mniejszej niż 25 ha lub podziemną o wydobywaniu kopalin nie mniejszym niż 100 000 m³ na rok. Zgodnie z przepisem § 3 ust. 1 pkt 41 lit. a ww. rozporządzenia wydobywanie kopalin ze złoża metodą podziemną o mniejszym wydobywaniu (inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 27 lit. b) zalicza się natomiast do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym w ocenie organu nadzoru, poprzez przepisy § 6 ust. 1 pkt 2 i pkt 5 uchwały doprowadzono do sytuacji, w której w obszarze planu została zakazana eksploatacja złóż węgla kamiennego, znajdujących się w granicach opracowania. Decyzja o możliwości lub zakazie eksploatacji złóż należy do organu koncesyjnego, a nie rady gminy. Niedopuszczalnym jest wprowadzanie zakazu eksploatacji ujawnionych złóż, nawet gdy zapis ten nie jest wprost wpisany do planu miejscowego, a wynika jedynie pośrednio z przyjętych zasad ochrony środowiska. Zgodnie bowiem z art. 125 cyt. ustawy Prawo ochrony środowiska złoża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących.

W § 14 pkt 4 planu ustalony został zakaz zabudowy dla terenów oznaczonych symbolem WS, L, ZN, ZP. Z kolei w § 31 planu dla terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami od 1L do 8L ustalono przeznaczenie: teren lasu (pkt 1), a w zakresie zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania oraz wskaźników zagospodarowania terenu dopuszczono zagospodarowanie zgodne z ustawą o lasach (pkt 2). Jak wynika z art. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2024 r., poz. 530), lasem jest grunt:

- 1) o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryty roślinnością leśną (uprawami leśnymi) – drzewami i krzewami oraz runem leśnym – lub przejściowo jej pozbawiony:
 - a) przeznaczony do produkcji leśnej lub,
 - b) stanowiący rezerwat przyrody lub wchodzący w skład parku narodowego albo
 - c) wpisany do rejestru zabytków;
- 2) związany z gospodarką leśną, zajęty pod wykorzystywane lub potrzeby gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkoły leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystany na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.

W związku z powyższym wprowadzony w § 14 pkt 4 planu zakaz zabudowy na terenach lasów narusza art. 3 ustawy o lasach.

Jak wynika z § 30 pkt 3 lit. b planu na terenach wód powierzchniowych śródlądowych (oznaczonych na rysunku planu symbolami od 1WS do 7WS) dopuszczona została realizacja mostów oraz budowli hydrotechnicznych związanych z istniejącymi ciekami naturalnymi i kanałami. Ustalony w § 14 pkt 4 planu zakaz zabudowy na tych terenach jest więc w sprzeczności z ustalonymi zasadami kształtowania zabudowy i zagospodarowania.

Na terenach objętych zakazem zabudowy, które oznaczono symbolami ZN i ZP, dopuszczono realizację altan. Zgodnie z definicją zawartą w art. 3 ust. 1 cyt. ustawy Prawo budowlane altany można zakwalifikować jako obiekt budowlany. W związku z powyższym dopuszczono realizację obiektów budowlanych na terenach dla których w myśl § 14 pkt 4 planu obowiązuje zakaz zabudowy.

Stworzono w ten sposób niespójne ustalenia planu, które naruszają § 6 i § 25 ztp.

Podsumowując należy zaznaczyć, że przepisy art. 28 *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* jednoznacznie wskazują, iż istotne naruszenie zasad sporządzania planu miejscowego, istotne naruszenie trybu, a także naruszenie właściwości organów w tym zakresie, powodują nieważność uchwały rady gminy w całości lub w części. Biorąc powyższe pod uwagę należy uznać, że uchwała Rady Miejskiej Orzesze Nr XV155/25 z dnia 26 czerwca 2025 r. w sprawie *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Orzeszu-Jaśkowicach oraz północno-zachodniej części miasta Orzesze*, narusza wymienione w niniejszym rozstrzygnięciu nadzorczym przepisy, w związku, z czym wydanie niniejszego rozstrzygnięcia stało się konieczne i uzasadnione, a zatem należało orzec, jak w sentencji.

Stosownie do przepisu art. 92 ust. 1 *ustawy o samorządzie gminnym* stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie przysługuje prawo złożenia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni od jego doręczenia.

z up. Wojewody Śląskiego
Dyrektor Wydziału Infrastruktury

Bożena Goldamer-Kapała

Pouczenie o możliwości wniesienia skargi w formie elektronicznej

1. Skargę na rozstrzygnięcie nadzorcze można wnieść w formie elektronicznej lub papierowej.
2. Skarga przekazana w formie dokumentu elektronicznego powinna zawierać wszystkie wymogi pisma sporządzonego w postaci papierowej.
3. Skarga wnoszona w formie dokumentu elektronicznego, powinna ponadto zawierać adres elektroniczny oraz zostać podpisana przez stronę lub pełnomocnika kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

4. Jeżeli skarga nie zawiera adresu elektronicznego przyjmuje się, że właściwym jest adres elektroniczny, z którego nadano pismo wniesione w formie dokumentu elektronicznego.
5. Do skargi wniesionej w formie dokumentu elektronicznego nie dołącza się jej odpisów.
6. Do skargi należy dołączyć pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub wierzytelny odpis pełnomocnictwa.